

کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

نحوه بهره‌مندی از بیمه کار فرمایی

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتی‌نو» تلاش

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آنها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

- تعیین تأمین اجتماعی در حوادث کار برای کارگران ساختمانی
- تغییر کد کارگاهی برای تغییر مکان کارگاه

- تخصیص مشاغل سخت و زیان‌آور به پرستاران بخش خصوصی
- نحوه نام‌نویسی کارگر جدید کارگاه به‌صورت آنلاین

احمد فاضلی

کارشناس تأمین اجتماعی

یک هفته قبل مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی در یکی از بخش‌های خبری تلویزیون اعلام کردند که کارفرمایان می‌توانند بدون عقد قرارداد بیمه کار فرمایی شوند. آیا دستورالعمل تأمین اجتماعی در این رابطه شامل کارفرمایان شخص حقیقی و حقوقی است؟

خیر، صرفاً مدیرعامل و یا سایر اعضای هیأت‌مدیره شرکت‌های حقوقی غیردولتی مشمول این دستورالعمل هستند و کارفرمایان اشخاص حقیقی کماکان در صورت داشتن شرایط سن و سابقه و یا درخواست و انعقاد قرارداد می‌توانند در لیست ارسالی کارگران کارگاه اسم خود را به‌عنوان کارفرما درج کرده و ۲۷ درصد حق بیمه کسر کنند.

فرزندم صرفاً تا آخر سال ۱۴۰۱ به مدت ۱۰ سال بیمه‌شده اجباری بود. در این مدت چون من در سن ۶۰ سالگی بودم تحت تکفل او قرار داشتم و از خدمات درمانی تأمین اجتماعی استفاده می‌کردم. او اخیراً فوت کرده و از اول سال ۱۴۰۲ تا تاریخ فوت فاقد سابقه است و شعبه تأمین اجتماعی فقط با داشتن ۱۰ سال سابقه، برای همسرش مستمری ماهانه برقرار کرده، اما برای من غرامت مقطوع فوت در نظر گرفته و پرداخت آن را به‌ارائه گواهی انحصار وراثت موکول کرده است. مگر طبق مقررات، وراثت برای ارائه گواهی انحصار وراثت ۹ ماه فرصت ندارند؟

فرصت ۹ ماهه گواهی انحصار وراثت برای همسر و فرزندان است، اما چنانچه والدین بیمه‌شده که بازماندگان متوفی هستند، بر اساس ۱۰ سال سابقه بیمه پردازی او مشمول دریافت غرامت مقطوع فوت باشند، تأمین اجتماعی طی دستورالعملی اعلام کرده است چون گواهی انحصار وراثت یک سند اصلی مهم در شناسایی بازماندگان از جمله والدین محسوب می‌شود لذا شعب موظف شده‌اند قبل از پرداخت غرامت مقطوع فوت به والدین گواهی انحصار وراثت را اخذ کنند.

برادرم که مقرری بگیر بیمه بیکاری بوده به تازگی فوت کرده است. مدت دریافت مقرری او ۱۲ ماه بود که ۱۰ ماه آن را دریافت کرده و الباقی به علت فوت، پرداخت نشده و بازماندگان متوفی همسر و دوفرزند هستند. ضمناً او قبل از برقراری مقرری بیمه بیکاری دو سال نیز سابقه بیمه پردازی اجباری داشته است. با توجه به اینکه بازماندگان در صورتی می‌توانند از مستمری استفاده کنند که متوفی حائز دو شرط ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی باشد، چون او شرط دومی را ندارد، (ظرف یک سال قبل از تاریخ فوت داشتن حداقل ۹۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه) و در مدت مذکور مقرری بیمه بیکاری دریافت کرده است؛ آیا بازماندگان مشمول دریافت مستمری می‌شوند؟ و اینکه آیا همسر برادرم می‌تواند کمک هزینه کفن و دفن دریافت کند؟

اگر بیمه‌شده در حین استفاده از مقرری بیکاری و قبل از اتمام دوره پرداخت آن فوت کند، بازماندگان مشمول دریافت هزینه کفن و دفن هستند. ضمناً طبق مقررات برای بیمه‌شده متوفی علاوه بر پرداخت حق بیمه اجباری توسط متوفی، مدت استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری و مرخصی زایمان، دوران پرداخت حق بیمه اختیاری و مشاغل آزاد (با در نظر گرفتن نرخ مؤثر) و مدت خرید خدمت سربازی، همچنین دریافت مقرری بیمه بیکاری (مثل برادر شما) همه این موارد در احراز شرایط ماده (۷۵) مؤثر هستند.

یکی از همسایه‌های ما که بیمه‌شده قالیبافان بود اخیراً فوت کرده است و قبل از فوت چون شوهرش از کار افتاده کلی بود تحت تکفل همسرش قرار داشت. متوفی در سنوات گذشته و قبل از تصویب قانون جدید بیمه قالیبافان مصوب سال ۱۳۸۸، بر اساس قانون قبلی مصوب سال ۱۳۷۶ مدت دو سال بیمه قالیبافی با نرخ ۱۴ درصد بوده و از اول سال ۱۳۸۹ تا تاریخ فوت طبق قانون فعلی حق بیمه پرداخت می‌کرد. آیا مدت سه سال پرداخت حق بیمه قبلی با نرخ ۱۴ درصد جزو سوابق کامل پرداخت حق بیمه برای برقراری مستمری بازماندگان برای شوهر متوفی در نظر گرفته می‌شود؟

طبق ماده (۱۰) آیین‌نامه اجرایی قانون جدید بیمه‌های اجتماعی قالیبافان و شساعلان صنایع دستی شناسه‌دار مصوب ۱۳۸۸/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی، اگر بیمه‌شده نسبت به پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه نرخ ۱۴ درصد اقدام کرده باشد، پذیرش کل مدت سابقه او بر اساس قانون قبلی در احراز و تعیین میزان مستمری بازماندگان ملاک عمل خواهد بود، در غیر این صورت صرفاً ۵۰ درصد سنوات پرداخت حق بیمه قبلی در احراز و میزان مستمری مؤثر است.

برادرم که بیمه پردازی اختیاری بوده به علت تصادف رانندگی فوت کرده است. متوفی مجرد بود؛ آیا پدر و مادر او که ۵۰ و ۴۵ سال سن دارند می‌توانند از مستمری بازماندگان استفاده کنند؟

خیر، بیمه پردازی متوفی که مجرد است و کسی را تحت تکفل ندارد در صورت فوت پرونده‌اش مختومه می‌شود. البته اگر بیمه‌شده متوفی قبل از فوت با داشتن شرایط قانونی (پدر ۶۰ سال و مادر ۵۰ سال) والدین خود را تحت تکفل قرار داده باشد، در این حالت پدر و مادر مشمول دریافت مستمری بازماندگان خواهند بود.

چهار ماه قبل برای یک مجله (دوهفته‌نامه ورزشی) که زیرمجموعه یک شرکت حقوقی است، مجوز اجازه نشر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ شده است و ۱۰ نفر پرسنل دارد که حق بیمه ماهانه آن‌ها پرداخت می‌شود. در این مدت بعضی اوقات در قبال انتشار گزارش‌های خبری ورزشی مطالبی در وجه اشخاص حقیقی پرداخت و در دفتر شرکت به‌عنوان هزینه ثبت می‌شود. آیا در موقع حسابرسی از دفاتر قانونی این ارقام در گزارش حسابرس به‌عنوان مشمول کسر حق بیمه ثبت می‌شود؟

در رسانه‌های برخط مثل هفته‌نامه و یاد هفته‌نامه، ماهنامه، روزنامه، پایگاه خبری و... اگر شخص حقیقی نسبت به انتشار اثر هنری، ادبی، ورزشی، خبر، عکس و... در مطبوعات و نشریات کاغذی و الکترونیک به‌صورت انفرادی اقدام و در قبال این اثر حق الزحمه‌ای دریافت کند و به‌عنوان هزینه در دفاتر قانونی ثبت شود، چنانچه این پرداختی‌ها از نظر ماهیتی سفارش کار و تابعیت دستوری نداشته باشد به‌عبارتی فروش امتیاز تلقی نشود مشمول کسر حق بیمه نخواهد بود.

امسال سومین سال است که در یک کارگاه تولیدی شاغل و بیمه پردازی اجباری هستم، اما کارفرما به من حق سنوات پرداخت نمی‌کند. خواستم اطلاع داشته باشم میزان حق سنوات چقدر است؟

مزایایی از قبیل حق سنوات کارگران شاغل مربوط به سازمان تأمین اجتماعی نیست، بلکه در ارتباط با اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و در سال ۱۴۰۲ با تصویب شورای عالی کار میزان حق سنوات کارگر، روزانه ۷۰ هزار ریال تعیین شده که مشمول کسر حق بیمه است.

در حال ساخت یک آپارتمان هستیم، چند نفر از کارگران شاغل در این ساخت‌وساز، هنوز تحت پوشش بیمه کارگران ساختمانی قرار نگرفته‌اند. سؤال این است که اگر یکی از کارگران شاغل دچار حادثه شود، آیا سازمان تأمین اجتماعی در قبال حوادث احتمالی برای این قبیل کارگران ساختمانی تعهداتی دارد؟

بله، تا زمانی که کارگر ساختمانی تحت پوشش قانون کارگران ساختمانی فعلی مصوب سال ۱۳۸۶ قرار نگرفته است، طبق قانون قبلی بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۵۲، کارگر حادثه‌دیده با داشتن و یا نداشتن کارت مهارت فنی صرفاً مشمول حوادث ناشی از کار است.

شرکت ساخت قطعات فلزی برای ساخت و نصب چند سالن سوله به یک شرکت تولید لوازم خانگی قرارداد پیمانکاری منعقد کرده است. از آنجایی که یکی از مصالح مصرف شده در قراردادها سوله‌سازی آهن آلات است، در متن قرارداد قید شده «آهن آلات مورد نیاز جهت ساخت سوله‌ها توسط واگذارنده کار تهیه و به‌صورت رایگان در اختیار پیمانکار قرار داده شود.» در یکی از شماره‌های سال گذشته نشریه اعلام شده که اگر در قراردادها غیر عمرانی، تهیه قسمتی از مصالح به کار گرفته شده به عهده و هزینه واگذارنده کار و قسمت دیگر به عهده پیمانکار باشد، بعد از اضافه کردن ارزش ریالی مصالح واگذار شده به پیمانکار به کل ناخالص کار کرد، حق بیمه قرار داد به جای ۱۵ درصد به ۷ درصد به علاوه بیمه بیکاری مربوطه محاسبه می‌شود و سازمان تأمین اجتماعی پس از وصول بدهی بر مبنای کل کارکرد پیمانکار، مفاصحا حساب قرار داد را صادر می‌کند. آیا در قراردادها که آهن آلات به‌صورت رایگان توسط واگذارنده کار در اختیار پیمانکار قرار گرفته است ارزش ریالی آهن آلات به کل ناخالص قرارداد افزایش می‌دهد؟

خیر، قراردادهایی مثل قرارداد شما که طبق آن بعضی از مصالح و تجهیزات اختصاصی توسط کارفرما (واگذارنده کار) رایگان به پیمانکار تحویل شود مشمول دستورالعمل فوق نیست.

۱۰ سال است در حرفه کاشی کاری، بیمه‌شده کارگر ساختمانی هستم و در تمام گزارش‌های بازرس تأمین اجتماعی اشتغال من در این حرفه تأیید شده است. در یکی از شماره‌های سال گذشته نشریه در خصوص نقل و انتقال سوابق بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی از سایر صندوق‌ها به صندوق تأمین اجتماعی سؤال و پاسخی مطرح شده بود. در این ارتباط من در سنوات گذشته پنج سال در استخدام یکی از نیروهای مسلح بودم و باز خرید شده‌ام و در زمان اشتغال کسور بازنشستگی از حقوق من کسر شده و بعد از باز خریدی در یافت نکرده‌ام. آیا کارگران ساختمانی نیز مثل سایر بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی می‌توانند سوابق دولتی و یا لشکری خود را به صندوق تأمین اجتماعی منتقل کنند؟

بله، نقل و انتقال حق بیمه و کسور بازنشستگی قبلی بیمه‌شدگان کارگر ساختمانی طبق ضوابط مربوطه قابل انتقال به صندوق تأمین اجتماعی است.

بعد از سه ماه آموزش دیدن در سازمان فنی و حرفه‌ای، در منطقه شمیران تهران از اتحادیه صنف آرایشگران پروانه کسب آرایشگاه درجه یک زنانه اخذ کرده‌ام. دو نفر پرسنل با عناوین مانیکور یست و پادو در کارگاه شاغل هستند. قبلاً با سه نفر کارگر، کارفرمای پیراهن‌دوزی زنانه بودم و کارگران پیراهن‌دوزی دستمزد مقطوع داشتند، آیا آرایشگاه‌ها هم دارای دستمزد مقطوع هستند؟

بله کلیه آرایشگاه‌های مردانه و زنانه با درجات (۱)، (۲)، (۳) و (۴) دستمزد مقطوع دارند و در آرایشگاه درجه یک اعم از مردانه و یا زنانه در شهرهای بیش از ۵۰۰ هزار نفر مثل تهران، دستمزد روزانه آرایشگر و مانیکور یست و وردست و صندوقدار با ضریب ۱/۲ برابر حداقل دستمزد معادل ۲ میلیون و ۱۲۳ هزار و ۳۰۰ ریال، پادو و کارگر متفرقه با ضریب ۱/۱۵ برابر حداقل دستمزد معادل ۲ میلیون و ۳۴ هزار و ۸۴۰ ریال است. ضمناً قبل از پاسخ به بعضی از سؤالات نشریه اعلام شده و مجدداً یادآوری می‌شود که از اول سال ۱۴۰۲، پنج درصد به ضریب دستمزد مقطوع‌ها اضافه شده است. همچنین کارفرمایان موظف هستند مبلغ ۲۰ میلیون ریال دیگر بابت مزایای انگیزه‌ای و حق مسکن در لیست‌ها اعمال و حق بیمه کسر کنند.

تا آخر خردادماه سال ۱۴۰۲ با یک نفر کارگر وردست کارگاه پیراهن‌دوزی داشتم و او را دستمزد روزانه بر مبنای ضریب ۱/۱ برابر حداقل دستمزد و معادل یک میلیون و ۹۴۶ هزار و ۳۷۰ ریال همراه با مزایای انگیزه‌ای و حق مسکن بیمه کرده بودم. از اول تیرماه پیراهن‌دوزی تعطیل و ترک کار کارگر به شعبه اعلام شد. بعد از پنج ماه، از اول آبان‌ماه در محل دیگر همان منطقه دوزندگی مردانه (کت‌دوز) و با همان کارگر راه‌اندازی کرده‌ام. آیا باید با همان کد کارگاه قبلی نسبت به ارسال لیست اقدام کنم؟ و اینکه آیا در دوزندگی‌ها نیز ضریب وردست مثل کارگاه پیراهن‌دوزی است؟

طبق دستورالعمل مربوطه اگر کارفرما و کارگاه شخص حقیقی تغییر محل پیدا کند، باید برای محل جدید شماره کارگاه دیگری اخذ شود. همچنین دستمزد وردست دوزندگی مثل وردست پیراهن‌دوزی است.

پرستار شاغل در یکی از مراکز درمانی بنیاد شهید و امور ایثارگران، با ۲۴ سال سابقه بیمه پردازی تأمین اجتماعی هستم. آیا پرستاران برای بازنشستگی مشمول قانون سخت و زیان‌آور در بخش خصوصی هستند؟

خیر، هیأت دولت در سال ۱۳۹۵ و در اجرای بند «۵» آیین‌نامه اجرایی قانون (نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور) مصوب کرده است برای متصدیان پست‌های پرستاری و بهیار و کمک‌بهیار که به‌صورت تمام‌وقت در مراکز خاص درمانی جانبازان اشتغال به کار دارند و بیمه‌شده سازمان تأمین اجتماعی هستند، با داشتن حداقل ۲۵ سال سابقه خدمت و به‌ازای هر سال خدمت سه ماه سنوات ارفاقی (حداکثر تا پنج سال) و مجموع سنوات اصلی و ارفاقی حداکثر ۳۰ سال است که پس از موافقت بالاترین مقام مسئول بنیاد شهید و معرفی آن‌ها به آخرین شعبه دریافت‌کننده حق بیمه، بدون اعمال شرط سنی بازنشسته می‌شوند. ضمناً طبق دادنامه شماره ۲۴۵ مورخ ۱۳۹۶/۱/۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری باید متقاضی در زمان درخواست بازنشستگی اشتغال عملی در پست مربوطه داشته باشد.

اتحادیه آنلاین اخبار
ATIYE ONLINE NEWS AGENCY

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی